

Eesti metsanduse arengukava aastani 2030 algatamise ettepaneku koostamise käigus sõnastatud probleemid *Forest Europe* jätkusuutliku metsamajanduse kriteeriumide ja indikaatorite süsteemis

Nr	Probleemide sõnastus	Valdkond	Prioriteetsus tööühma liikmetel (10 häält liikme kohta)	Prioriteetsus tööühma liikmetel (10 häält liikme kohta)	Prioriteetsus tööühma liikmetel (10 häält liikme kohta)
			Mikk Link	Valdur Mikita	Tarmo Porgand
Kokku			10	10	10
Üldine: Metsapoliitika ja metsanduse suunamine					
1. Riiklik metsandusprogramm või samaväärne					
2. Instituutsionaalne raamistik					
Ü.2.1	Metsade majandamine ja metsade kaitsmine on ühes ministeeriumis	Majandus			
Ü.2.2	Kohati ebapiisav keskkonnajärelevalve	Sotsiaal			
3. Õiguslik raamistik: riiklikud ja rahvusvahelised kohustused					
Ü.3.1	Metsanduse arengukavade koostamisel ja täitmisel ei ole piisavalt lähtutud valdkondadeüleste alusdokumentidest ja nendes püstitatud kultuuriga seotud eesmärkide saavutamist	Kultuur			
4. Rahanduslikud ja majanduslikud meetmed					
Ü.4.1	Piirangute õiglase hüvitamise meetmed ei ole olnud piisavad	Majandus	1		
Ü.4.2	Metsa loodusväärtuste hoidmise finantsmehhanism ei ole piisav, jätkusuutlik ja õiglane	Ökoloogia			
Ü.4.3	Piirangutest tulenevate saamata jäänud tulu kompenseerimine metsaomanikele ja kohalikule omavalitsusele pole sageli piisav või puudub üldse	Sotsiaal			
Ü.4.4	Ökosüsteemi teenuste turupõhised mudelid puuduvad	Ökoloogia			
Ü.4.5	Metsa raadamise mõju ei kompenseerita	Ökoloogia			
5. Informatsioon ja kommunikatsioon					
Ü.5.1	Metsas olevate loodusväärtuste täiendav kaits ei kajastu kommunikatsioonis ja riiklikus statistikas/Metsaomanikud ei ole kursis puidu turustamise piirangutega, mis tulenevad metsa sertifitseerimisest	Sotsiaal/Majandus			
Ü.5.2	Vajadus võimalikult täpse ja adekvaatse metsainventeerimise süsteemi järgi	Sotsiaal			
Ü.5.3	Riigi kogutavad andmed ei ole kohati piisavad, et langetada teatud metsaökoloogiat puudutavaid metsanduslikke otsuseid	Ökoloogia			
Ü.5.4	Üldharidussüsteemis ei käsitleta piisavalt tarbimise keskkonnamõju teemat, metsamajandust, sellega seotud tegevusvaldkondi	Sotsiaal	1		
Ü.5.5	Looduse ja kultuuritraditsioonidega seotud huvihariduse ja huvitegevuse vähene tähtsustamine ja toetamine KOV tasandil	Kultuur			
Ü.5.6	Ebapiisav loodushoidlike tavade ning metsaga seotud Eesti rahvakultuuri traditsioonide õpetamine koolides	Kultuur			
Kriteeriumid					
K.1 Poliitika, institutsioonid ja meetmed metsaressursside ja nende panuse säilitamiseks globaalsesse süsinikuringesse					
K.1 Poliitika, institutsioonid ja meetmed metsaressursside ja nende panuse säilitamiseks globaalsesse süsinikuringesse					
K.1.1	* Raiemahud on tasemel, mis metsade vanuselise struktuuri muutuste kaudu ohustab elurikkust ja võib ohustada teisi metsade ökoloogilisi funktsioone	Ökoloogia			
K.1.2	Kodanikel pole kohalikul tasemel piisavalt võimalust kaasa rääkida riigimetsa majandamise planeerimisel	Sotsiaal			
K.1.3	Metsamajanduse planeerimisprotsessis ei ole piisavalt arvestatud metsamajanduse mõju elamumaa kinnistutele	Sotsiaal			
K.1.4	Vähene teadlikkus metsa süsinikuvaru ja –sidumise osas	Ökoloogia			
K.1.5	Eesti metsades talletatud süsinikuvaru ja sidumine võivad väheneda	Ökoloogia			
K.1.6	Eesti metsade majandamine ja maakasutus ei pruugi olla metsade süsinikuvaru seisukohalt optimaalne, samas kui eesmärk võiks olla metsade süsinikuvaru ja sidumisvõime suurendamine	Ökoloogia			
K.1.7	* Metsade väetamine on keelatud	Majandus			
K.1.8	Puudub ülevaade LULUCF määrase mõjust, muuhulgas puiduressursi kättesaadavusele	Majandus			
K.1.9	Puudub ülevaade energiamajanduses tulevikus kasutatavast puiduressursist ja nõudlusest	Majandus			
K.1.10	Mõnedes metsaökosüsteemides ei ole varem kasutatud metsakasvatustest alati olnud ökoloogilisel jätkusuutlik, senisest rohkem tuleb arvestada võimalike kliimamuutuste mõjudega	Ökoloogia			
K.1.11	Teadmised kliimamuutustega kohanemiseks paremini kohanevate puuliikide, ning vajaliku geneetilise mitmekesisuse kohta on ebapiisavad	Ökoloogia			
K.1.12	Metsade raiejärgne uuendamine erametsades ei ole piisav metsade efektiivse süsiniku sidumise seisukohalt	Ökoloogia	1		
Kriteerium 2: Metsaökosüsteemide tervisliku seisundi ja elujõulisuse säilitamine					
K.2 Poliitika, institutsioonid ja meetmed metsaökosüsteemide tervisliku seisundi ja elujõulisuse säilitamiseks					
K.2.1	Eesti metsade tervislikku seisundit ohustab juurepessu levik, mis langetab puidu väärtust	Majandus			
K.2.2	Metsas teatud sünteetiliste pestitsiidide (nt glüfosaatide) kasutamine võib ohustada ökosüsteeme	Ökoloogia			
K.2.3	Metsakaitses meetmed kliimamuutustele mõjude vähendamiseks on ebapiisavad (patogeeneid ja häiringud)	Ökoloogia			
Kriteerium 3: Metsade tootlike funktsioonide säilitamine ja ergutamine (puiduliste ja mitte-puiduliste)					
K.3 Poliitika, institutsioonid ja meetmed metsade tootlike funktsioonide säilitamiseks ja ergutamiseks					
K.3.1	Kõik metsa majandajad ei järgi metsa majandamise head tava	Kultuur			
K.3.2	* Riik ei toeta ega suuna loodushoidlikku metsamajandust	Ökoloogia			
K.3.3	* Lageraie keskne metsamajandus ohustab elurikkuse säilimist	Ökoloogia			
K.3.4	* Kui raiemaht ohustab ökoloogilisi väärtusi, siis ei ole võimalik seda operatiivselt tuvastada ja sekkuda	Ökoloogia			
K.3.5	* Praeguste raiemahtude säilitamine sotsiaalsel ja majanduslikel põhjustel võib ohustada metsade ökoloogilisi väärtusi mitmekümne aasta pärast	Ökoloogia			
K.3.6	* Raiemahtude alandamise vajadus liigirikkuse ja kliima kaalutlustest lähtuvalt	Ökoloogia		5	
K.3.7	Võimalik raieliimidi sätestamise ülempiir ei paku piisavalt paindlikkust ning seetõttu võib jääda osa ressursi kasutamata	Majandus			1
K.3.8	* Praeguse arengukava maksimaalne raiemaht, puistute vanuseline ja puuliigiline jagunemine ei taga tööstusele pikaajalist ühtlast puidukasutust	Majandus			
K.3.9	Olemasolevate teede halb seisund takistab metsakasutust	Majandus	1		

K.3.10	Metsandusega seotud taristute (teede) korrashoid ja areng pole piisavalt tagatud	Sotsiaal			
K.3.11	Metsakuivendusel on tugev negatiivne mõju märgadele metsa- ja sookooslustele, veelustikule, kaldakooslustele ning see hoogustab kliimamuutusi	Ökoloogia			
K.3.12	Kraavivõrk erametsas hooldamata	Majandus	1		
K.3.13	* Lageraie langi pindala piirang takistab metsade efektiivset majandamist	Majandus			
K.3.14	* Raievanused piiravad efektiivset majandatavate metsade majandamist	Majandus			
K.3.15	Metsaresursi kasutamine madalama tõhususega võrreldes teiste Euroopa metsarikaste riikidega	Majandus			1
K.3.16	* Majandusmetsade (metsad, kus on lubatud raietegevus) tootmisvõime on alla oma potentsiaali	Majandus			1
K.3.17	Raiutava puidu madal kvaliteet vähendab Eesti tööstuse konkurentsivõimet ja metsaomaniku tulu	Majandus			1
Kriteerium 4: Metsaökosüsteemide bioloogilise mitmekesisuse säilitamine, kaitsmine ja asjakohane parendamine					
K.4 Poliitikal, institutsioonid ja meetmed metsaökosüsteemide bioloogilise mitmekesisuse säilitamiseks, kaitsmiseks ja asjakohaseks parendamiseks					
K.4.1	Ohustatud metsaliikide kohta puudub neid arvestavate metsandusotsuste tegemiseks vajalik ülevaade	Ökoloogia			
K.4.2	Seni reformimata riigimaade RMK-le üleandmisel või müümisel ei inventeerita loodusväärtusi, mistõttu kõrge kaitseväärtusega alad võivad sattuda raiesse	Ökoloogia			
K.4.3	Piiranguvõõndite eesmärk, funktsioon ja majandamisjuhised on ebaselged	Ökoloogia			
K.4.4	Nõmmemetsade majandamine ja kaitse ei ole sealse elustiku säilimiseks optimaalne, võttestik vajab planeerimist lähtuvalt looduslikust häiringurežiimist	Ökoloogia			
K.4.5	Looduslike häiringualadega seotud elustik on ohustatud	Ökoloogia			
K.4.6	Metsamaastike ruumiline planeerimine ökoloogiliste eesmärkide täitmiseks on ebapiisavalt väljaarendatud	Ökoloogia			
K.4.7	Pärast raieid metsa säilik- ja põlispuude jätmise praktikad ei ole piisavad metsaelustiku säilimiseks tulevases metsapõlvkonnas	Ökoloogia			
K.4.8	Raiete käigus vähenevad metsas surnud puidu kogused ja heterogeensus	Ökoloogia			
K.4.9	Raiete kontsentreerimine nii asukoha kui puuliikide mõttes toob kaasa elupaikade killustumise ja kohati ka isolatsiooni	Ökoloogia			
K.4.10	Metsaraieid ei planeerita mesoskaalal ruumiliselt, mistõttu kannatab metsamaastike sidusus	Ökoloogia			1
K.4.11	Vääriselupaigad on osaliselt inventeerimata ja hävivad	Ökoloogia			
K.4.12	Vanade haavikute elustik on perspektiivis ohustatud	Ökoloogia			
K.4.13	Esimese rinde väärislehtpuude (tamm, pärn, vaher, jalakas, künnapu) vähesus ohustab nendega seotud liike ja kooslusi	Ökoloogia			
K.4.14	Erametsad ei uuene okaspuuga	Majandus	1		
K.4.15	Erametsade uuendamiseks ei jätku metsakultiveerimismaterjali	Majandus			
K.4.16	Eesti metsades on vanu loodusmetsi alles vaid 2% metsamaast (Aastaraamat Eesti Mets 2016), millest ca 40% on range kaitseta	Ökoloogia			
K.4.17	Metsalindude arvukus kahaneb	Ökoloogia			
Kriteerium 5: Kaitsefunktsioonide säilitamine ja asjakohane parendamine metsade majandamisel (eriti mulla ja vee kaitse)					
K.5 Poliitikal, institutsioonid ja meetmed kaitsefunktsioonide säilitamiseks ja asjakohaseks parendamiseks metsade majandamisel					
K.5.1	Metsade vooluveekogude ökoloogiline seisund on halb	Ökoloogia			
K.5.2	Metsade majandamine on ühendamata puisisuutude ja –karjamaade loodusväärtuste kaitsega	Ökoloogia			
Kriteerium 6: Teiste sotsiaalmajanduslike funktsioonide ja tingimuste säilitamine					
K.6 Poliitikal, institutsioonid ja meetmed teiste sotsiaalmajanduslike funktsioonide ja tingimuste säilitamiseks					
K.6.1	Mets kui inimese elukeskkonna osa ei ole ruumilise koostena arvel	Kultuur			
K.6.2	Raielankide suuruse, kuju ja maastikulise paigutuse kontrollimatus	Kultuur			
K.6.3	Puudub riiklikult tunnustatud ülevaade säilinud ajalooliste looduslike pühapaikade hulgast ja asukohtadest, mistõttu need võivad teadmatusel metsamajandamise tulemusena hävida	Kultuur			
K.6.4	Puudub metsamajanduse pikaajaline visioon ning metsamajanduse stsenaariume pole koostatud koos mõjude hinnanguga metsanduslikule haridusele ja tööhõivele	Sotsiaal			
K.6.5	Metsatööstuse lisandväärtus on madal võrreldes Põhjamaadega	Majandus			2
K.6.6	Puudub riigi pikaajaline plaan majandatavate metsade, majanduspiirangutega metsade ja rangelt kaitstavate metsade osakaalu kohta	Sotsiaal			
K.6.7	Puuduvad uuringud looduskaitse otsestest ja kaudsetest kuludest ja tuludest	Majandus	1		
K.6.8	Puudub teadmine, mis ulatuses majanduspiiranguteta metsade pindala võib muutuda	Majandus			
K.6.9	Puudub ülevaade puiduenergeetika majanduslikest mõjudest	Majandus			1
K.6.10	Puuduvad uuringud metsa nn kõrvalkasutuse majandusmõjudest ja selle võimalustest	Majandus	1		1
K.6.11	Metsanduse potentsiaali maapiirkondades töökohtade loomiseks ei ole efektiivselt kasutatud	Sotsiaal/Majandus			1
K.6.12	Ebaetiilsed võtted kinnistute ja raieõiguse ostmisel ja kasutusvalduste seadmisel, mis on väga aktiivsed ja pealetükkivad. Tagajärjeks see et metsaomanikud ei saa õiglast hinda	Majandus			
K.6.13	Metsaomandi koondumine kaotab maaomandi järjepidevuse	Majandus			
K.6.14	Metsaomandi killustumise (sh kaas- ja ühisomand) tõttu väheneb metsamajandamise aktiivsus	Majandus			
K.6.15	Füüsilisest isikust erametsaomanike (edaspidi talumetsaomanike) arvu ja nende omandis oleva metsamaa jätkuv vähenemine ning juriidilisest isikust metsaomanike (edaspidi firmametsaomanike) metsamaa pindala intensiivne suurenemine	Kultuur			
K.6.16	Metsades leiduva pärandkultuuri säilimine ei ole piisavalt tagatud	Kultuur			
K.6.17	Puidubilansi aluseks olevad andmeallikad puudulikud ning puidubilansi ja prognoosi koostamise osas puudub riiklik valdkonna terviklik kaardistus	Majandus			
K.6.18	Metsamaterjali maanteetranspordi madal efektiivsus	Majandus	1		
K.6.19	Looduses liikumise/loodusturismi ja tervisespordi jätkuva kasvu mõju metsakeskkonnale (looduskeskkonnale) ei ole piisavalt reguleeritud ja sellega kaasneva võimaliku negatiivse mõju ennetamine tagatud	Sotsiaal			
K.6.20	Puudub selge ja kõigile osapooltele teada olev poliitika või kokkulepe kolmandate isikute majanduslikuks metsa kõrvalkasutuseks	Majandus	1		
K.6.21	Eesti rahvusparkide metsa majandamist reguleerides ei arvestata piisavalt loodusel põhineva turismi ning rekreatsiooni potentsiaali ning vajadusi	Majandus			
K.6.22	* Eesti loodusel põhineva turismi mainet kahjustab intensiivistuv metsaraie	Majandus			
K.6.23	Metsade prügistamine ja risustamine tekitab lisaks visuaalsele reostusele, jäätmete kõrvaldamiskulule, eluslooduse kahjustamisele, pinna- ja veereostuse ohule mh metsapõlengu ohu (puistu hävimisega kaasnev majanduskahju)	Majandus			

K.6.24	Metsa kultuurilise funktsiooni ebapiisav uuritus. Puudub kaasaegne põhjalik eestimaalaste loodustunnetuse uuring, mis aitaks lahti mõtestada looduse tähendust rahvuslikus identiteediloomes	Kultuur			2
K.6.25	Looduslikud pühapaigad kõnetaksid tänapäeva kultuuris rohkem inimesi, kui neid tõlgendada läbi metsa ja tervise omavaheliste suhete aspekti	Kultuur			2
K.6.26	Ühiskonna teadlikkus metsatööstuse rollist heaolu loomisel on madal	Sotsiaal			1
K.6.27	* Eestis antav metsanduslik kõrgharidus ei hõlma piisavalt ökoloogilisi ja loodusväärtusi	Ökoloogia			
K.6.28	Kehtestatavad looduskaitse piirangud ei arvesta alati kehtivaid valla üldplaneeringuid	Sotsiaal			